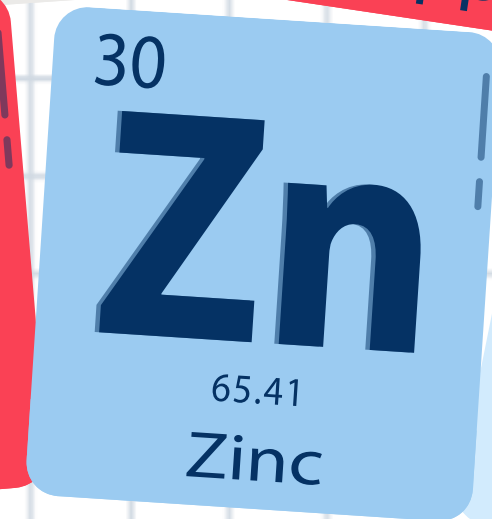
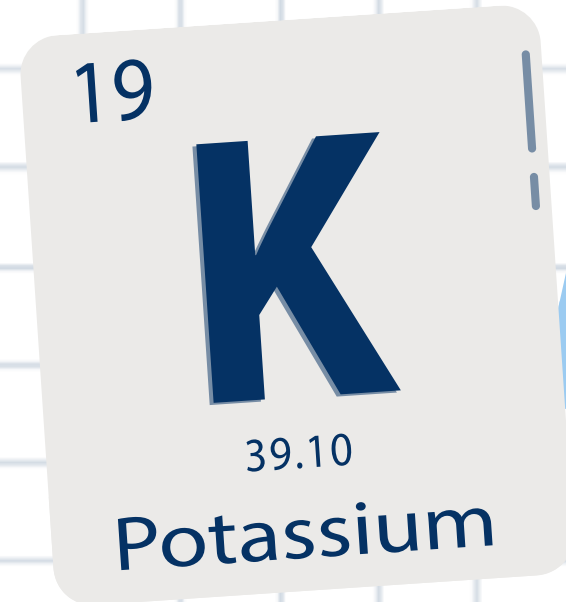
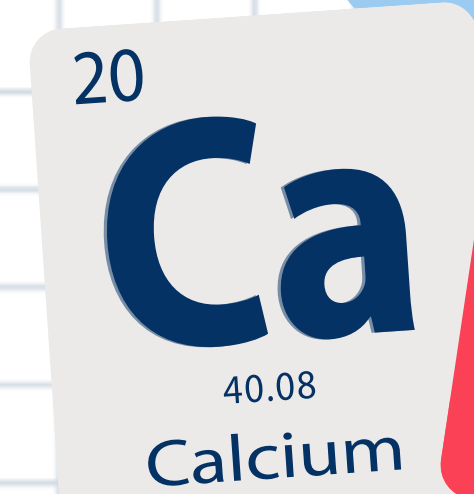
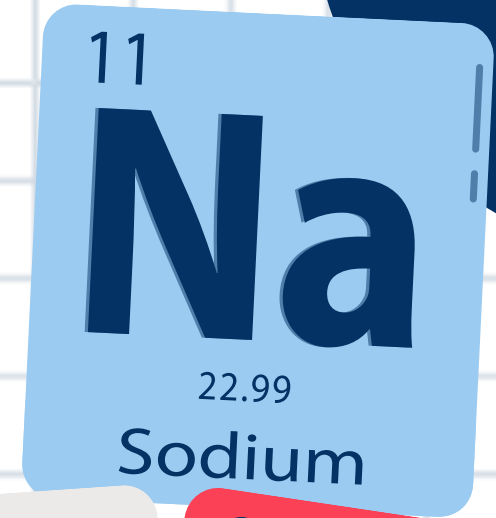
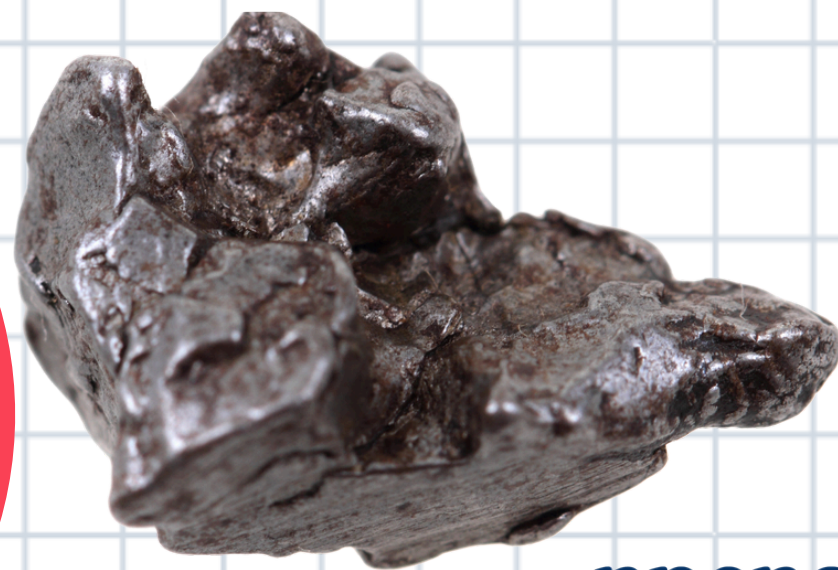

СВОЙСТВА НА МЕТАЛИТЕ

СВОЙСТВА НА МЕТАЛИТЕ

МЕТАЛЕН
БЛЯСЪК

ПРОВЕЖДАТ
ТОПЛИНА

ОСНОВЕН
ХАРАКТЕР

КОВКОСТ И
ПЛАСТИЧНОСТ

ПРОВЕЖДАТ
ЕЛЕКТРИЧЕСТВО

СКЛОННИ ДА
ГУБЯТ ЕЛЕКТРОНИ

АЛКАЛНИ МЕТАЛИ

3

Li

6.941

Lithium

11

Na

22.99

Sodium

19

K

39.10

Potassium

37

Rb

85.47

Rubidium

55

Cs

132.91

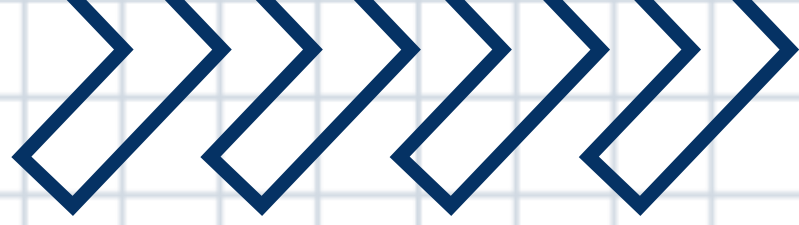
Caesium

87

Fr

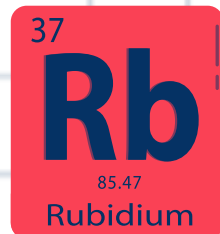
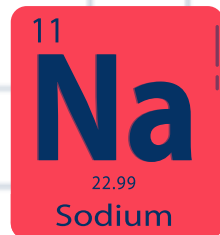
[223]

Francium

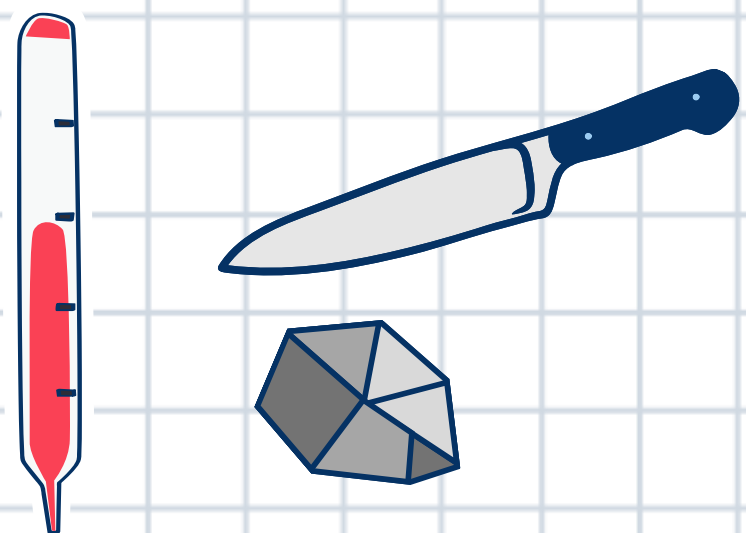
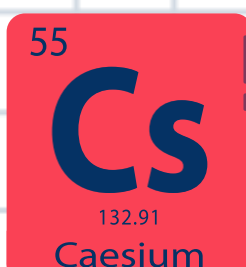
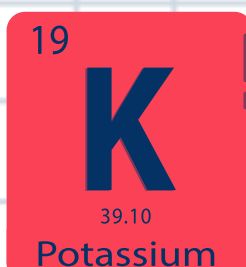
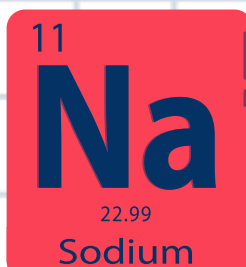
МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ

Алкалните метали са разположени в първа група на периодичната система. Това е първата колона отляво.

1

H																			He
Li	Be										B	C	N	O	F	Ne			
Na	Mg										Al	Si	P	S	Cl	Ar			
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr		
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe		
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn		
Fr	Ra	Ac	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn	Nh	Fl	Mc	Lv	Ts	Og		
			Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu			
			Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr			

ТОПЕНЕ

За разлика от останалите метали, алкалните имат по-ниска температура на топене. С увеличаване на поредния номер, температурата на топене намалява.

ФИЗИЧНИ СВОЙСТВА

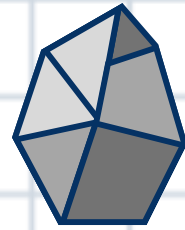
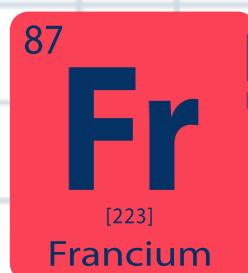
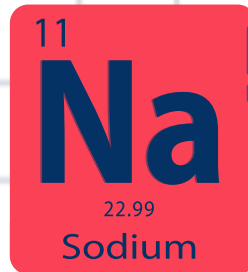
ТВЪРДОСТ

Алкалните метали са по-меки от другите метали и могат лесно да се режат с нож.

ПЛЪТНОСТ

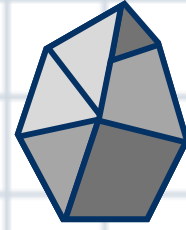
Алкалните метали имат ниска плътност. Литият, Натрият и Калият дори могат да плават на повърхността на водата.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ВОДА

Li

Поставен във
вода постепенно
се разтваря,
поради
образувания
разтворим
литиев хидроксид.

Na

Във вода бързо
образува натриев
хидроксид, който
също е
разтворим.

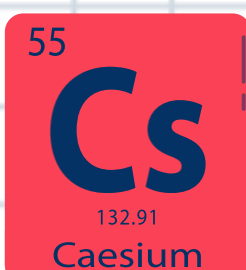
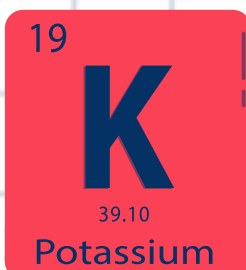
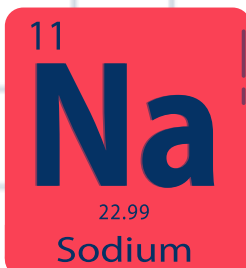
K

Във вода калият
също бързо
изчезва, заради
образувания
калиев хидроксид.
Отделя се много
топлина и се
виждат лилави
пламъци.

Rb, Cs, Fr

Реакцията на
тези метали с
вода е свързана с
отделяне на
много голямо
количество
топлина и може
да бъде
експлозивна.

КАК ПРОТИЧА РЕАКЦИЯТА?

ПОЛОЖИТЕЛНИ ЙОНИ

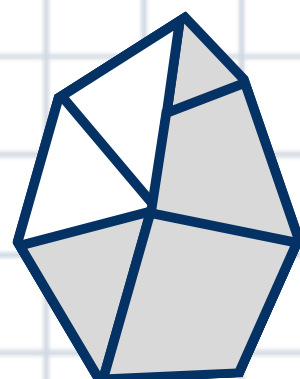
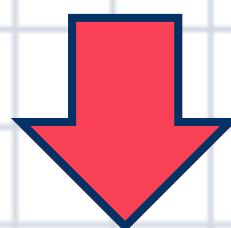
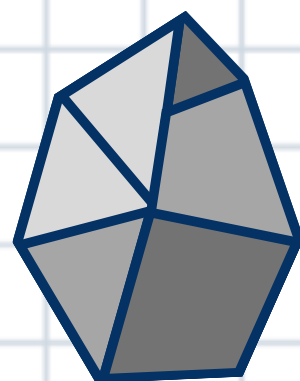
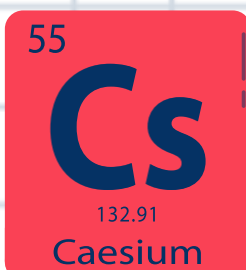
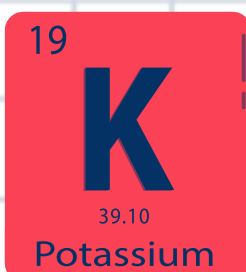
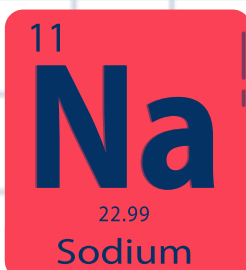
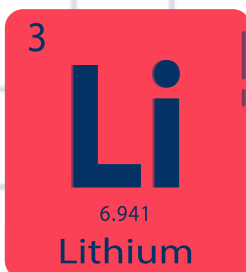
Когато алкален метал влиза в химична реакция, той отдава 1 електрон и се превръща в положителен йон.

ПРОДУКТ НА РЕАКЦИЯТА

При взаимодействие на алкалните метали с вода се образуват хидроксиди, или т.нар. основи. Те се дисоцират във вода и оцветяват лакмуса в синьо.

$\text{Na} + \text{вода} \rightarrow \text{натриев хидроксид} + \text{водород}$

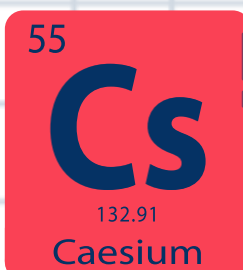
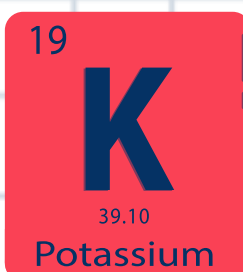
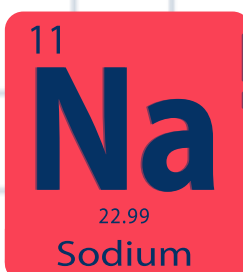

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С КИСЛОРОД

При контакт с кислорода от въздуха повърхността на алкалните метали леко побелява, поради образуването на метални оксиди.

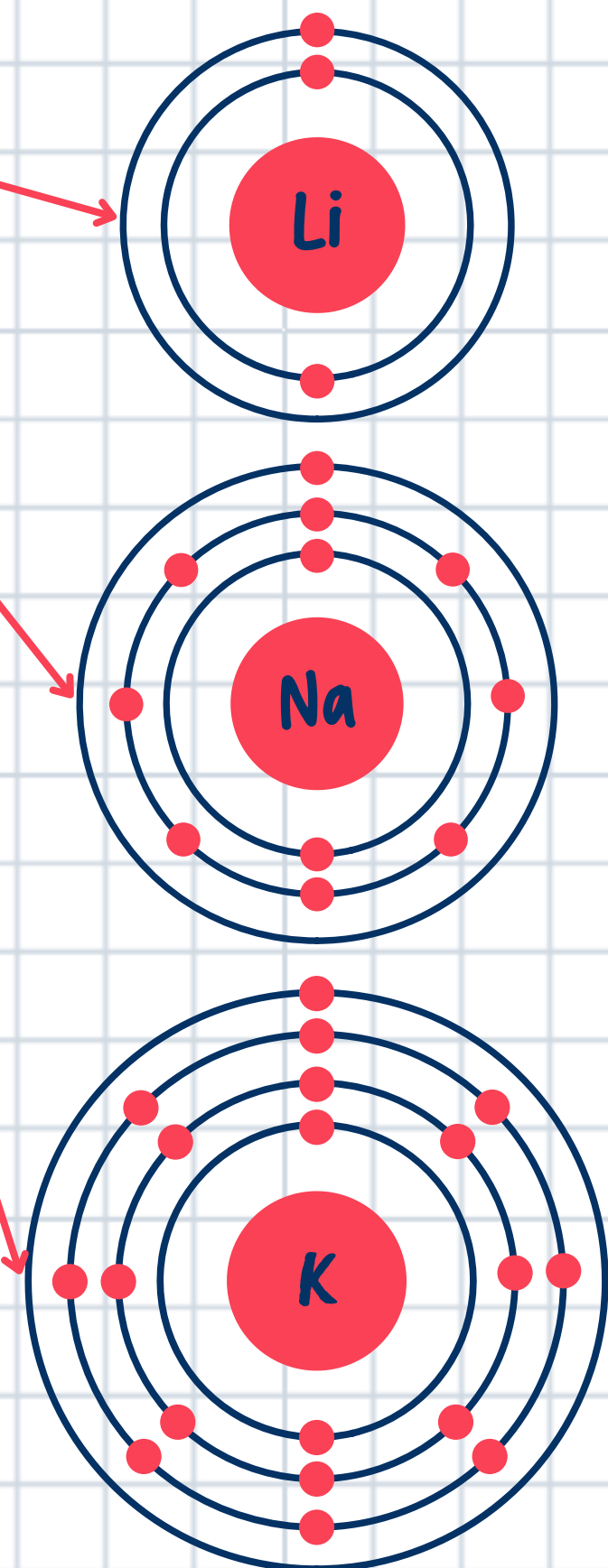
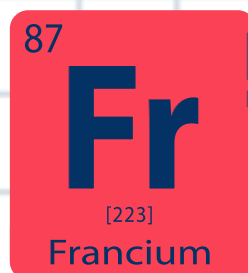
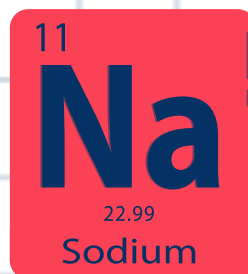
Литий + кислород --> литиев оксид

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ХЛОР

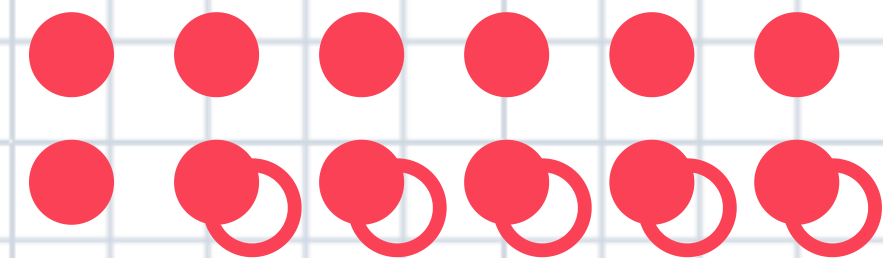
Алкалните метали реагират енергично с хлора като образуват метални хлориди. При стайна температура те са бели твърди вещества, които се разтварят във вода и образуват безцветни разтвори.

натрий + хлор --> натриев хлорид

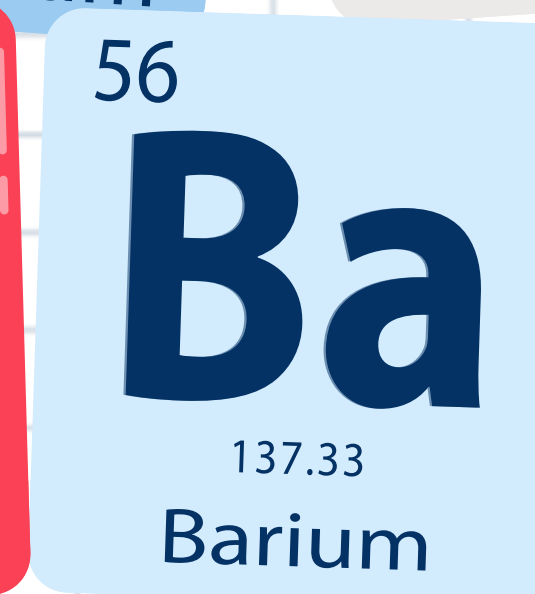
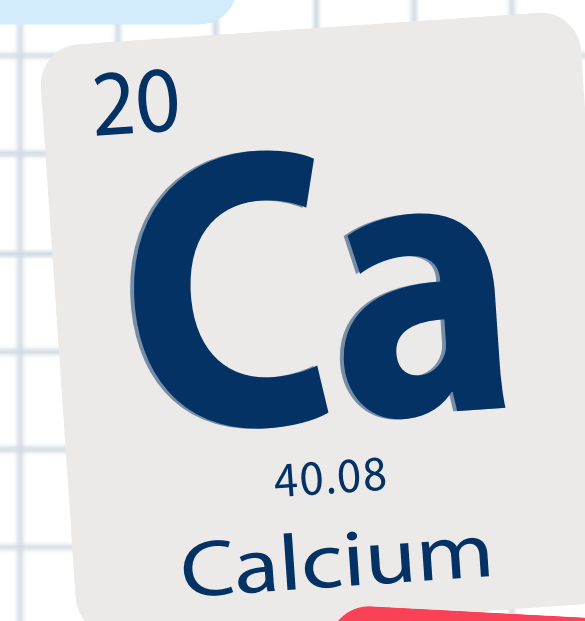
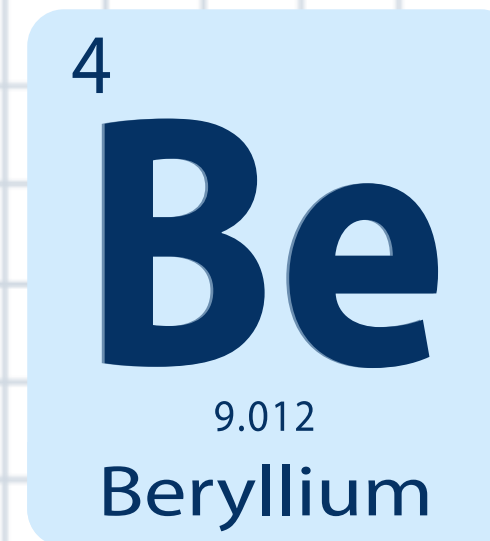

РЕАКТИВНОСТ

С нарастване на поредния номер на химичните елементи, техните атоми стават по-големи. Така електронът в най-външната електронна обвивка се отдалечава от ядрото. Силата на привличане между ядрото и външния електрон отслабва, което е и причина за по-лесното му отдаване при реакция с други елементи.

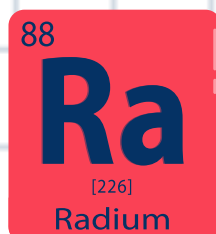
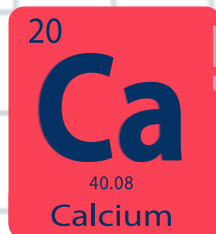
АЛКАЛОЗЕМНИ МЕТАЛИ

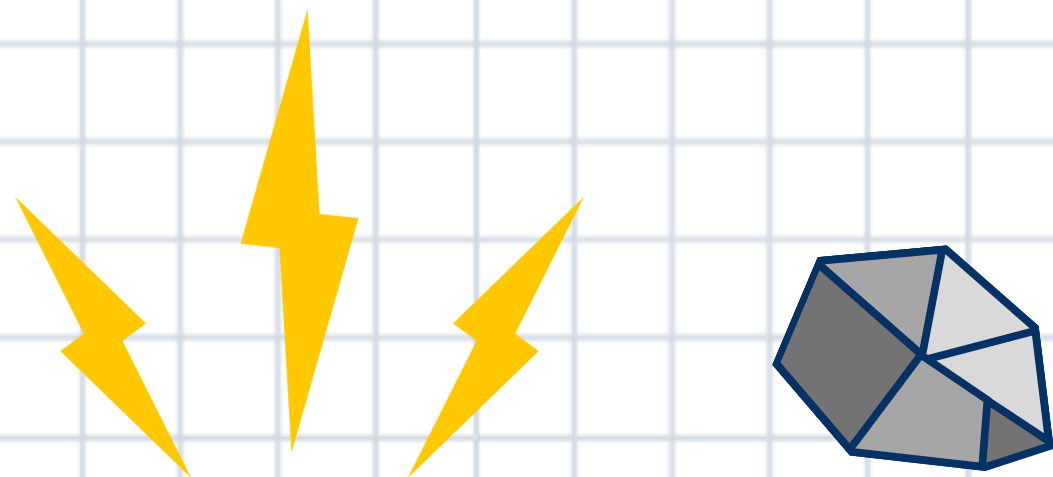
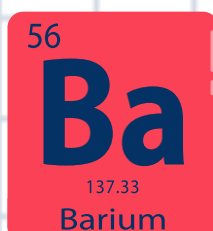
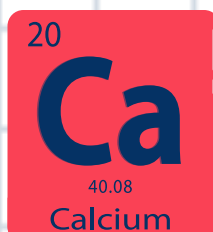
МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ

Алкалоземните метали са разположени във втора група на периодичната система. Това е втората колона отляво.

	H																		He
	Li	Be									B	C	N	O	F	Ne			
	Na	Mg									Al	Si	P	S	Cl	Ar			
	K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr	
	Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe	
	Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn	
	Fr	Ra	Ac	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn	Nh	Fl	Mc	Lv	Ts	Og	
				Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu		
				Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr		

ФИЗИЧНИ СВОЙСТВА

ПРОВОДИМОСТ

Алкалоземните метали са добри проводници на електричество и топлина, но не толкова добри, колкото преходните метали.

ЦВЯТ

Алкалоземните метали обикновено са сребристо бели или сиви, но с времето могат да потъмнеят поради образуването на оксиди на повърхността.

ТВЪРДОСТ

По-твърди са от алкалните метали и с по-малка ковкост.

ПЛЪТНОСТ

Алкалоземните метали имат относително ниска плътност, която нараства с увеличаване на поредния номер.

ХИМИЧНИ СВОЙСТВА

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ВОДА

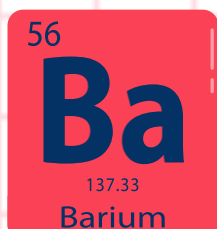
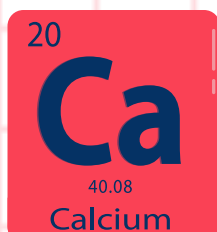
Алкалоземните метали реагират с вода, но реакцията е по-слабо изразена в сравнение с алкалните метали. Образуват се алкални хидроксиди и се отделя водород.

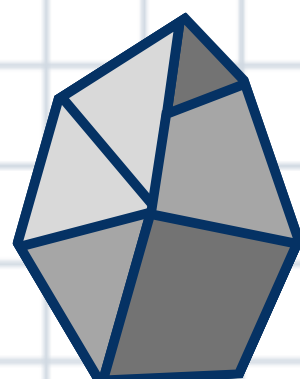
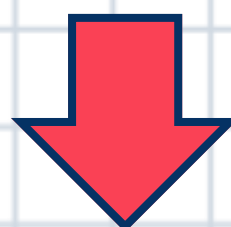
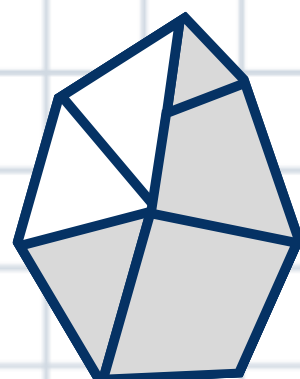
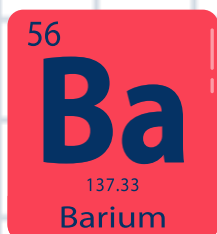
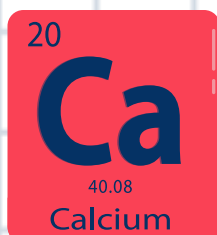
Калций + вода $\rightarrow$ калциев хидроксид + водород

При някои алкалоземни метали е необходимо нагряване, за да може да протече реакцията.

ПОЛОЖИТЕЛНИ ЙОНИ

Когато алкалоземен метал влиза в химична реакция, той отдава 2 електрона и се превръща в положителен йон.

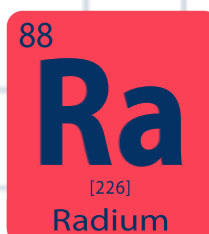
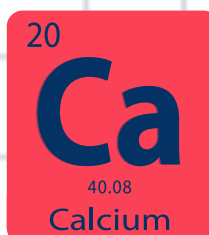

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С КИСЛОРОД

При реакция с кислород, алкалоземните метали образуват оксиди. Това понякога води до потъмняване на повърхността на металите.

Калций + кислород --> калциев оксид

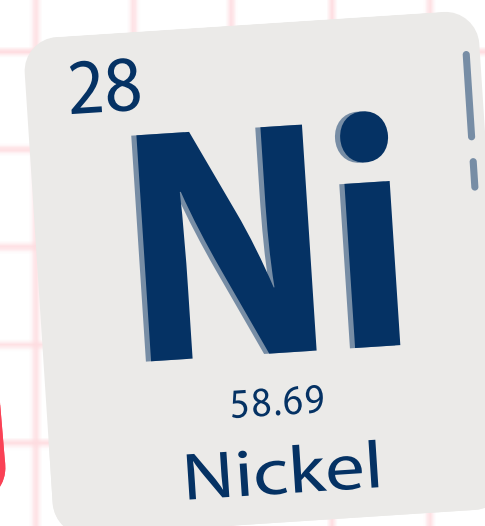
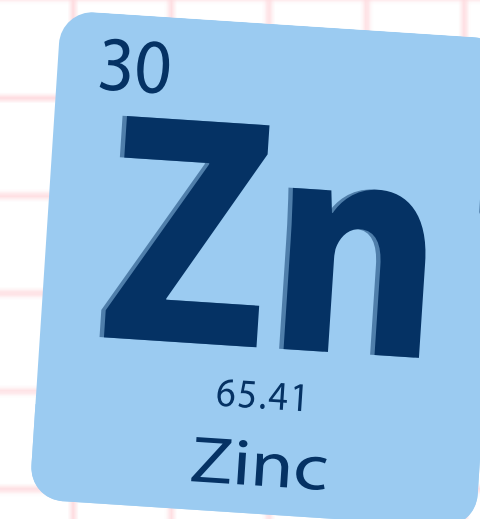

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ХЛОР

Алкалоземните метали реагират с хлора като образуват метални хлориди - йонни съединения с основен характер. Тези реакции са екзотермични и водят до образуването на стабилни кристални структури.

магнезий + хлор --> магнезиев хлорид

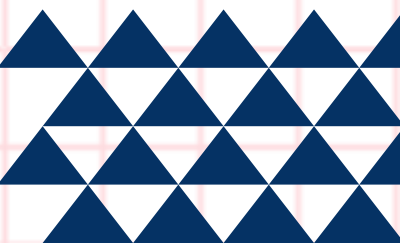
ПРЕХОДНИ МЕТАЛИ

МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ

Преходните метали са химични елементи, в атомите на които електроните са на d- и f-орбиталите. Те съдържат елементи от група 3 до 12, период от 4 до 7. Всички те са метали, защото имат само един или два валентни електрона.

H																	He	
Li	Be											B	C	N	O	F	Ne	
Na	Mg											Al	Si	P	S	Cl	Ar	
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr	
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe	
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn	
Fr	Ra	Ac	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn	Nh	Fl	Mc	Lv	Ts	Og	
			Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Tb	Dy	Ho	Er	Tm	Yb	Lu		
			Th	Pa	U	Np	Pu	Am	Cm	Bk	Cf	Es	Fm	Md	No	Lr		

СХОДСТВО С ДРУГИТЕ МЕТАЛИ

Като повечето метали, преходните метали провеждат електричество, когато са или твърди, или течни. Те също могат да бъдат описани като лъскави, когато са прясно нарязани.

ФИЗИЧНИ СВОЙСТВА

СПЕЦИФИЧНИ ЗА ПРЕХОДНИТЕ МЕТАЛИ СВОЙСТВА

В сравнение с други метали, преходните метали имат по-високи точки на топене, по-високи плътности, по-твърди са и по-здравни.

Има обаче и изключения, като например живакът, който е течен при стайна температура.

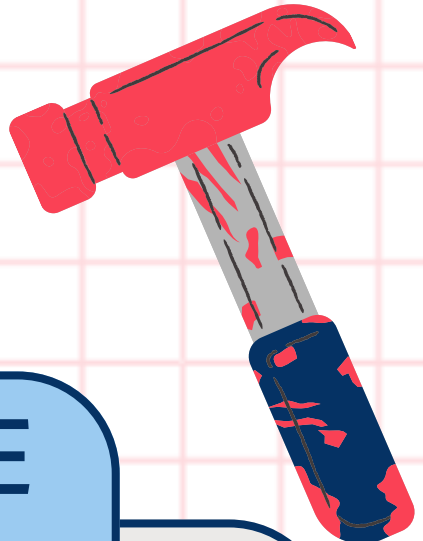

ХИМИЧНИ СВОЙСТВА

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С КИСЛОРОД

Повечето преходни метали реагират много бавно с кислорода или това се случва само при нагряване, а някои изобщо не реагират. По това се различават от другите метали, които обикновено реагират енергично с кислород.

мед + кислород --> меден оксид

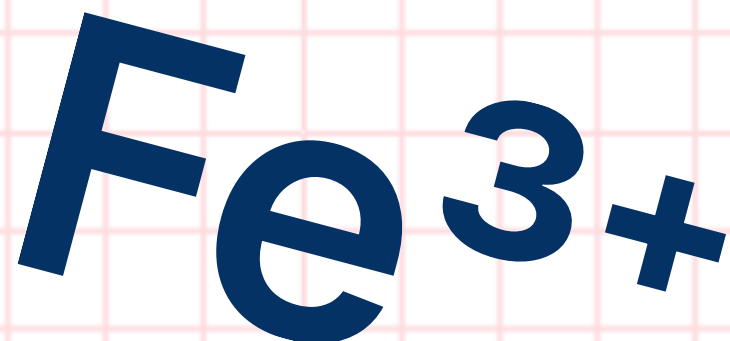
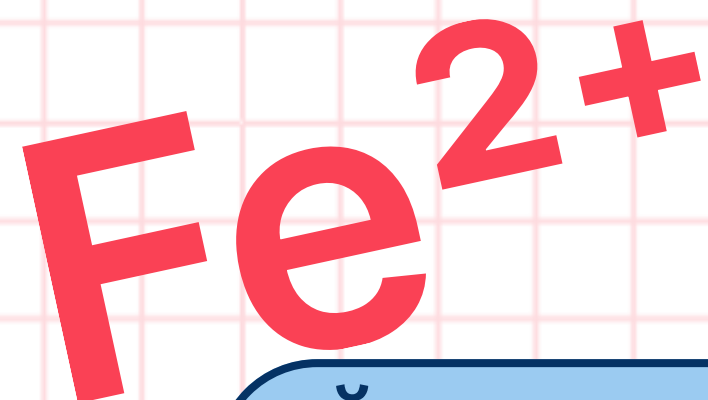

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ВОДА

Преходните метали реагират бавно или изобщо не реагират с водата. При контакт на метала желязо с вода се образува хидратиран железен (III) оксид (железен III хидроксид), който се среща под формата на тъмнокафяви или червеникави прахови съединения, по-известни с наименованието "ръжда".

ХИМИЧНИ СВОЙСТВА

ЙОНИ С РАЗЛИЧЕН ЗАРЯД

Преходните метали (напр. мег, манган, желязо и др.) образуват йони с различни заряди. Това се дължи на факта, че те могат да отдават различен брой електрони в различни реакции.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ХАЛОГЕННИ ЕЛЕМЕНТИ

Някои преходни метали реагират с халогенните елементи.

желязо + хлор --> железен хлорид

Халогенидите на преходните метали могат да имат различни кристални структури и физични свойства. Например те могат да бъдат твърди при стайна температура и да проявяват различни цветове в зависимост от валентността на метала и вида на халогена.

ХИМИЧНИ СВОЙСТВА

ЦВЕТНИ СЪЕДИНЕНИЯ

Преходните метали образуват цветни съединения, когато реагират с други елементи.

Съединенията на желязото могат да бъдат зелени, кафяви или червени в зависимост от другия реагент.

Цветовете са добър начин учените да наблюдават кои съединения присъстват в дадено вещество.

КАТАЛИТИЧНА АКТИВНОСТ

Катализаторът е вещество, което увеличава скоростта на реакцията, без да се изразходва. Някои преходни метали могат да се използват като катализатори. Например желязото е катализаторът в процеса на производство на амоняк.